



ПОСТАНОВЛЕНИЕ

31.01.2022

Менделеевск ш.

КАРАР

№ 49

«2022-2024 елларга район яшьләре»  
муниципаль программасын раслау турында

Яшьләрне социальләштерү һәм аларның үзләрен нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру максатларында “Балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы нигезләре турында” 1999 елның 24 июнендәге 120-ФЗ номерлы Федераль закон, “2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт яшьләр сәясәте нигезләрен раслау турында” Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2014 елның 29 ноябрәндәге 2403-р номерлы күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен “2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләти яшьләр сәясәте нигезләрен гамәлгә ашыру чаралары планы турында” 2015 елның 12 декабрәндәге 2570-р күрсәтмәсе, “Татарстан Республикасында яшьләр һәм дәүләти яшьләр сәясәте турында” 1993 елның 19 октябрәндәге 1983-ХІІ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы башкарма комитеты

КАРАР ИТӘ:

1. Кушымта нигезендә «2022-2024 елларга район яшьләре» муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының [mendeleevsk.tatarstan.ru](http://mendeleevsk.tatarstan.ru) рәсми сайтында урнаштырырга һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенен социаль мәсьәләләр буенча урынбасары вазифаларын башкаручы А.Н. Сәфәргалинга йөкләргә.

Житәкче

Р.И. Беляев

Татарстан Республикасы  
Менделеевск муниципаль районы  
Башкарма комитетының  
2022 елның 31 гыйнварендагы 49  
номерлы карарына кушымта

**“2022-2024 ЕЛЛАРГА  
РАЙОН ЯШЬЛӘРЕ”  
РАЙОН МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ**

Менделеевск ш., 2022 ел

**I кисәк**  
**1 бүлек.**  
**«2022-2024 елларга район яшьләре»**  
**район муниципаль программасының паспорты**

Программаның атамасы	«2022-2024 елларга район яшьләре» муниципаль программасы
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы башкарма комитеты
Программаның максатлары	<p>Программаның төп максатлары түбәндәгеләр:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– яшьләргә гражданлык ягыннан аякка басу, патриотик, рухи-әхлакый тәрбия бирү өчен шартлар тудыру;</li> <li>– демократик жәмгыять, базар икътисады һәм хокукый дөүләт шартларында яшьләрдә гражданлык аңы тәрбияләү өчен хокукый, икътисадый һәм оештыру шартлары булдыруга һәм үстерүгә, заманча жәмгыять үзгәртеп коруларында актив катнашучылар буларак, яшь кешеләрнең шәхси үз-үзләрен күрсәтүенә булышлык күрсәтү;</li> <li>– норматив-хокукый һәм матди-техник база, яшьләр сәясәтен фәнни-методик озата бару һәм яшьләр ижтимагый инициативаларына ярдәм итү аша яшьләр даирәсендә уңай процессларны башлап жибәрү һәм аларга ярдәм итү;</li> <li>– яшьләргә гражданлык-патриотик тәрбия бирү, яшьләр арасында асоциаль тәртип профилактикасы системасын ныгыту һәм алга таба үстерү;</li> <li>– яшь кешеләрнең, яшьләр мәшгульлегенең һәм яшьләр эшмәкәрлегенең фәнни һәм ижади инициативаларын үстерүгә ярдәм итү;</li> <li>– Студентлар һәм һөнәри белем алучы яшьләр, авыл яшьләре һәм яшь гаиләләр белән эшләнүнең сыйфатын күтәрү.</li> </ul>
программаны гамәлгә ашыру вакыты	2022-2024 еллар
Программаның төп чаралары	<ul style="list-style-type: none"> <li>– гражданлык һәм патриотик тәрбия бирү;</li> <li>– яшьләргә хәрби хезмәткә әзерләү;</li> <li>– яшьләргә илнең ижтимагый-сәясый тормышында, дөүләт эшчәнлегендә һәм идарәдә катнашуга әзерләү;</li> <li>– яшьләргә мәшгульлеген тәмин итү, сезонлы һәм вакытлы эшләр бирү, яшьләр һәм балигъ булмаганнар өчен эш урыннары булдыру юлы белән эшсезлек дәрәжәсен киметү; яшьләргә эшлекле активлыгын үстерү;</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>– яшьләрнең фәнни-техник, ижади потенциалын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;</li> <li>– балалар яшьләр спортының һәм туризмның массакуләм төрләрән үстерү;</li> <li>– балалар һәм яшьләр берләшмәләренә ярдәм итү; өстәмә белем бирү системасын үстерү: балаларны, үсмерләрне һәм яшьләрне рухи-әхлакый тәрбияләүнең төрле рәвешләренә, интеллектуаль, ижади һәм физик үсешкә ярдәм итү;</li> <li>– районның тарихи һәм мәдәни мирасына ихтирам тәрбияләү;</li> <li>– яшьләрнең, шул исәптән авыл жирилендә яшәүче яшьләрнең һәм мөмкинлекләре чикләнгән яшьләрнең инновацион эшчәнлеген фәнни-техник һәм ижади потенциалын гамәлгә ашыру һәм стимуллаштыру;</li> <li>– яшьләрнең интеллектуаль һәм рухи-әхлакый дәрәжәсен күтәрү, физик үсеш, яшьләрнең сәламәтлеген ныгыту өчен шартлар тудыру;</li> <li>– социаль хезмәтләр һәм клублар системасын үстерү, яшьләрне мәгълүмати тәмин итү, ял һәм ял итү кичәләре оештыруның яңа рәвешләрен үстерү;</li> <li>– яшьләр арасында асоциаль тәртип профилактикасы, яшь буынның сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;</li> <li>– яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче белгечләрнең һөнәри дәрәжәсен һәм мәгълүматлылыгын күтәрү, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, яшь гаилә институтын ныгыту; яшь гаиләләрнең торак проблемаларын хәл итүдә ярдәм итү.</li> </ul>
Төп башкаручылар	<p>«Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе;</p> <p>«Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният идарәсе» муниципаль казна учреждениесе;</p> <p>«Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф идарәсе» муниципаль казна учреждениесе;</p> <p>Татарстан Республикасы социаль яклау министрлыгының Менделеевск районындагы территориаль социаль яклау идарәсе.</p>

<p>Финанслау чыганакалары һәм күләмнәре</p>	<p>Программаны финанслауның гомуми күләме Менделеевск муниципаль районының җирле бюджеты хисабына 575,97 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:</p> <table border="1" data-bbox="580 203 1426 515"> <thead> <tr> <th data-bbox="580 203 1002 336">Еллар</th> <th data-bbox="1002 203 1426 336">Җирле бюджет чаралары ( в мең сум).</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="580 336 1002 380">2022</td> <td data-bbox="1002 336 1426 380">191,99</td> </tr> <tr> <td data-bbox="580 380 1002 425">2023</td> <td data-bbox="1002 380 1426 425">191,99</td> </tr> <tr> <td data-bbox="580 425 1002 470">2024</td> <td data-bbox="1002 425 1426 470">191,99</td> </tr> <tr> <td data-bbox="580 470 1002 515">Барлығы</td> <td data-bbox="1002 470 1426 515">575,97</td> </tr> </tbody> </table>	Еллар	Җирле бюджет чаралары ( в мең сум).	2022	191,99	2023	191,99	2024	191,99	Барлығы	575,97
Еллар	Җирле бюджет чаралары ( в мең сум).										
2022	191,99										
2023	191,99										
2024	191,99										
Барлығы	575,97										
<p>Программаның көтелгән ахыргы нәтиҗәләре</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– яшьләргә гражданлык һәм хәрби-патриотик тәрбияләү дәрәжәсен күтәрү;</li> <li>– яшь буынның физик сәламәтлеген яхшырту;</li> <li>– социаль-көнкүреш һәм торақ шартларын яхшырту;</li> <li>– квалификация күтәрү һәм хезмәт ресурслары базарының тиешле таләпләрен формалаштыру нигезендә яшьләр арасында эшсезлек дәрәжәсен киметү;</li> <li>– яшьләр белән эшләү буенча учреждениеләр санын арттыру;</li> <li>– яшьләрнең эшлекле һәм социаль активлыгын арттыру;</li> <li>– студентларның һәм һөнәри белем алучы яшьләрнең, шулай ук авыл җирендә яшәүче яшьләрнең эшлекле һәм социаль активлыгын арттыру.</li> </ul>										
<p>Бүлекләр исемлегә</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– яшьләргә гражданлык ягыннан аякка басу, патриотик, рухи-әхлакый тәрбия бирү өчен шартлар тудыру;</li> <li>– яшь гаиләләргә торақ-көнкүреш проблемаларын хәл итүдә ярдәм итү;</li> <li>– күзәтүчә эшсезлек һәм социаль-тискәре күренешләргә профилактикалау;</li> <li>– массакүләм яшьләр спортын үстерү;</li> <li>– сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;</li> <li>– яшьләрне мәгълүмати тәэмин итү системасын булдыру;</li> <li>– талантлы яшьләргә ярдәм итү;</li> <li>– яшь эшмәкәрләргә ярдәм күрсәтү һәм яшьләрне эшкә урнаштыруга ярдәм итү.</li> </ul>										
<p>Ярдәмче программасын гамәлгә ашыру белән идарә итү һәм аның үтәлешен тикшереп тору</p>	<p>Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы башкарма комитеты елына кимендә 1 тапкыр.</p>										

## 2 бүлек. Проблеманың торышын карап тоту һәм анализлау

«2022-2024 елларга район яшьләре» муниципаль программасы шәхес үсеше, яшьләр берләшмәләренә ярдәм итү өчен хокукый, икътисадый һәм оештыру шартлары тудыруга юнәлдерелгән дәүләти яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру буенча ярдәмче программаның дәвамы булып тора.

«2022-2024 елларга район яшьләре» муниципаль программасын эшләү районда дәүләт яшьләр сәясәтен гамәли гамәлгә ашыру барышында яшьләр проблемаларын комплекслы хәл итү зарурлыгы белән аңлатыла. Дәүләт яшьләр сәясәте, гомуми социаль сәясәтнең бер өлеше буларак, яшь буынны үз-үзен тормышка ашыру өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Менделеевск муниципаль районында 29671 кеше яши, шулардан 8 918 яшьләр, ягъни район халкының 30,6%ы. Алардан 13 яшькә кадәрге балалар - 2 133 кеше, 6 785 кеше - 14 яшьтән 35 яшькә кадәр.

Яшьләр даирәсендәге өзгәртүне анализлау эшсез халык арасында яшьләрнең өлеше югары калуын дәвам итә - эшсезләрнең гомуми саныннан 23,0% яшьләр Яшьләрнең сәламәтлеге начарая. Район үзек хастаханәсе мәгълүматлары буенча, яшүсмерләрнең 4,6% ы гына 1 нче сәламәтлек төркеменә карый, 79,5%-2-төркемгә, 15,9% - 3-нче сәламәтлек төркеменә, һәр унынчы студентның хроник авыруы бар. 19 яшь гаилә үзләренә торак шартларын яхшыртырга омыла. Яшь гаиләләрдә торак булмау - никахта торучы яшьләр өлеше кимү, баласыз гаиләләр арту сәбәпләренә берсе.

Яшь эшмәкәрләргә ярдәм итү буенча конкрет чаралар таләп ителә. Кызыксынучы оешмалар тарафыннан максатчан сәясәт үткөрү, яшьләр арасында эшмәкәрлек эшчәнлеген үстерү өчен шартлар тудыруга юнәлдерелгән чараларны этаплап гамәлгә ашыру зарур.

Ял һәм ял итү кичәләрен оештыру, яшьләр өчен ял үзәкләре чөлтәрен үстерү алга таба да камилләштерүне таләп итә. Балаларның һәм яшьләрнең гражданлык һәм патриотик рухын үстерү, шәхес формалаштыру, яшьләр хәрәкәтен үстерү, сәләтле һәм талантлы балаларны, яшьләрне эзләүнең, аларга ярдәм итүнең һәм үсешнең гомумреспублика системасын булдыру һәм тәэмин итү өчен шартлар тудыру зарур.

Яшь буынның югарыда санап үтелгән проблемаларын хәл итү өчен Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районында “Яшьлек” яшьләр үзәге, яшәү урыны буенча “Мастер” яшьләр (яшүсмерләр) клубы, яшәү урыны буенча “Химик” яшьләр (яшүсмерләр) клубы, “Сатори” яшәү урыны буенча яшьләр (яшүсмерләр) клубы, “Патриот” яшьләр-патриотик эш һәм яшьләрне хәрби-патриотик эзерләү үзәге, “Форпост” яшьләр тәртибен саклау буенча яшьләр формироваиеләре үзәге үз эшчәнлеген алып бара, алар яшүсмерләрнең ялын һәм мәшгульлеген оештыру, яшьләр һәм яшүсмерләр арасында социаль-тискәре күренешләренә профилактикалау белән шөгыйльләнә.

Район муниципаль программасын гамәлгә ашыру нәтижәсендә алдагы елларда районда һәм шәһәрдә актив һәм сәламәт яшәү рәвешенә ихтыяжны тәрбияләү, сәламәтлекне, гражданлык позициясен, хезмәт һәм социаль активлыкны ныгыту буенча озак сроклы максатларга ирешү өчен нигез булдырылды. Хәзерге заман шартларында район яшьләр сәясәтенә төрле өлкәләрендә алга таба да үсеш таләп ителә. Әлегә Программа аларны гамәлгә ашыруга юнәлтеләргә тиеш. Программа барлык яшь гражданнарның ихтыяжларын, уздырыла торган

чараларның адреслылығын исәпкә алып төзелә, яшь буынның тернәкләнүендә һәм үсешендә уңай тенденцияләргә ярдәм итүгә юнәлдерелгән.

Шәһәрдә рухи-интеллектуаль тәрбиягә һәм талантлы яшьләргә ярдәм итүгә аерым игътибар бирелә. Ел саен яшьләр һәм район халкы өчен “Яшьләр көне”, “Жиңү көне”, “Ватанны саклаучылар көне”, “Хәрби хезмәткә чакырылучылар көне” кебек зур чаралар үткәрелә.

Яшьләр арасында хокук бозуларны профилактикалау мәсьәләләрен хәл итүдә, шәһәр яшьләр сәясәтен тормышка ашырудагы кебек үк, ижтимагый оешмалар һәм берләшмәләр ышанычлы партнер булып тора.

### **3 бүлек. Программаның төп максатлары һәм бурычлары**

Программаның төп максатлары түбәндәгеләр:

– яшьләрнең үз-үзләрен тормышка ашыру өчен хокукый, социаль - икътисадый һәм оештыру шартлары булдыру һәм үстерү, яшьләр даирәсендә асоциаль тәртип профилактикасының ижтимагый-дәүләт системасын ныгыту һәм алга таба үстерү;

– яшь кешеләрнең, яшьләр мәшгульлегенең һәм яшьләр эшмәкәрлегенең фәнни һәм ижади инициативаларын үстерүгә ярдәм итү;

– Студентлар һәм һөнәри белем алучы яшьләр, авыл яшьләре һәм яшь гаиләләр белән эшләнүнең сыйфатын күтәрү.

– яшьләрнең патриотик һәм рухи-әхлакый тәрбиясе, интеллектуаль, ижади һәм физик үсеше өчен шартлар тудыру, аның фәнни-техник һәм ижади потенциалын гамәлгә ашыру, яшьләр һәм балалар ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә ярдәм итү;

– яшьләрдә актив тормыш позициясен формалаштыру, ижтимагый-сәси тормышта катнашуга әзерлек;

– хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм яшьләргә һөнәри юнәлеш бирү базарында яшьләргә социаль яраклашуга һәм аларның конкурентлыкка сәләтен арттыруга ярдәм итү программаларын гамәлгә ашыру, яшьләр эшқуарлыгына ярдәм итү;

– яшь буынның сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, яшьләр һәм яшүсмерләр өчен социаль хезмәтләр һәм клублар системасын үстерү, күзәтүчесезлекне, яшүсмерләр жинаятьчелеген, наркоманияне һәм алкогольизмны профилактикалау;

– яшь гаилә институтын ныгыту, яшь гражданның торак проблемаларын хәл итүдә ярдәм итү.

–

### **4 бүлек. Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары**

Программаны гамәлгә ашыру 2022-2024 елларга исәпләнгән.

## **5 бүлек. Программа чаралары системасы**

Программаның чаралары яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру өлкәсендә хезмәт күрсәтүләрнең һәм эшләрнең база (тармак) исемлегә, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының норматив документлары нигезендә билгеләнде.

Программа чаралары системасы түбәндәге юнәлешләр буенча эшләрне берләштерә:

– Яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең асоциаль һәм деструктив тәртибен профилактикалауга, социаль куркыныч хәлдә булган балаларга һәм яшьләргә ярдәм итүгә юнәлдерелгән чараларны оештыру;

– Талантлы һәм инициативалы яшьләрне үстерү системасын формалаштыруга, яшүсмерләрне һәм яшьләрне үз-үзләрен тормышка ашыру өчен шартлар тудыруга, яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең ижади, һөнәри, интеллектуаль мөмкинлекләрен үстерүгә юнәлдерелгән яшьләр сәясәте өлкәсендәге чараларны оештыру;

– Яшьләрне гражданлык һәм патриотик тәрбиялүгә, яшьләр арасында толерантлык тәрбиялүгә, яшьләр арасында хокукый, мәдәни һәм эхлакый кыйммәтләр булдыруга юнәлдерелгән яшьләр сәясәте өлкәсендәге чараларны оештыру;

– Яшьләрне инновацион, эшмәкәрлек, ирекле эшчәнлеккә жәлеп итүгә, шулай ук яшьләрнең гражданлык активлыгын үстерүгә һәм сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга юнәлтелгән яшьләр сәясәте өлкәсендә чаралар оештыру.

## **6 бүлек. Финанслау тәртибе һәм оешма**

### **Программаны гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору**

6.1. Программаның үтәлешен гомуми контрольдә тотуны «Менделеевск муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» муниципаль казна учреждениесе гамәлгә ашыра, ул максатчан күрсәткечләрне, Программаны гамәлгә ашыру механизмын, башкаручылар составын аныклай, Программаны үтәү һәм финанс чараларыннан файдалануның нәтижәләлегә буенча эшләрнең барышы турында хәбәр итә.

6.2. Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен жириле бюджеттан - 575,97 мең сум акча файдалану күздә тотыла.

## **7 бүлек. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү**

7.1. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлегә яшь кешеләрнең тормыш сыйфатын характерлаучы күрсәткечләр, аларның жәмгыятькә социаль интеграциясе буенча бәяләнә.

Программада куелган проблемаларны хәл итү түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

– балалар һәм яшүсмерләр арасында күзәтүчесезлек дәрәжәсен киметергә;

– социаль-көнкүреш һәм торақ шартларын яхшыртырга;

– яшьләрнең вакытлыча һәм сезонлы мәшгульлеген тәэмин итү, эш урыннары санын арттыру, яшьләрнең эшлекле активлыгын арттыру юлы белән эшсезлек дәрәжәсен киметергә;



– яшьләрнең гражданлык-патриотик аңы дәрәжәсен арттырырга, районның тарихи һәм мәдәни мирасына хөрмәт тәрбияләү;

– яшь кешеләрнең, шул исәптән авыл җирлегендә яшәүче яшьләрнең һәм мөмкинлекләре чикләнгән яшьләрнең инновацион эшчәнлеген фәнни-техник һәм ижади потенциалын гәмәлгә ашыру һәм стимуллаштыру;

– яшьләрнең интеллектуаль һәм рухи-әхлакый дәрәжәсен күтәрү, физик үсеш, яшь кешеләрнең сәламәтлеген ныгыту өчен шартлар яхшыртырга;

– социаль хезмәтләр һәм клублар системасын, яшьләрне мәгълүмати тәмин итү, ял һәм ял оештыруның яңа рәвешләрен үстерергә;

– яшьләр арасында асоциаль тәртип профилактикасын, яшь буынның сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауны яхшыртырга;

– яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче белгечләрнең һөнәри дәрәжәсен һәм мәгълүматлылыгын арттырырга.

#### 7.2. Программаның максатчан күрсәткечләре әһәмияте»

№ т/б	Максатчан күрсәткечләр аталышы	Үлчәү берәмлеге	2021	2022	2023	2024
1	Яшьләр сәясәте учреждениеләрендә шөгыйльләнүчеләр саны	кеше	1090	1150	1175	1200
2	Конкурса бирелгән гаризалар саны (грантлар)	берәмлек	8	8	10	14
3	Яшьләр берләшмәләре саны	берәмлек	14	14	15	16

### 8 бүлек. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Программа чараларын финанслау муниципаль берәмлек бюджеты акчалары исәбеннән гәмәлгә ашырыла.

№ т/б	Финанслау чыганагы исеме	Финанслау суммасы (мең сумнарда)
1.	Муниципаль берәмлек бюджеты	575,97

Киләсе финанс елына муниципаль берәмлек бюджетының бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру методикасы нигезендә исәп-хисап программасы чараларын гәмәлгә ашыруга чыгымнарны бәяләүнең файдаланыла торган ысулы.

## II кискәк. Программаның төп чаралары

### 1 бүлек. Граждан буларак тернәкләнү өчен шартлар тудыру, яшьләрне патриотик, рухи-әхлакый тәрбияләү

№	Эшләрнең эчтәлеге	Үтәү сроклары	Башкаручылар
1	Яшүсмерләрне һәм яшьләрне гражданлык һәм патриотик тәрбияләүнең мөһим проблемалары буенча район һәм шәһәр семинар-киңәшмәләрен үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ район хәрби комиссариаты, район ветераннар советы, Районның башкарма комитеты.
2	Клублар, түгәрәкләр, хәрби-патриотик тәрбия секцияләре эшчәнлеген матди-техник тәэмин итү, коралланган көчләр сафларында хезмәткә эзерли торган гражданнарны хәрби-патриотик тәрбияләү.	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ “Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе” МКУ, районның башкарма комитеты.
3	Яшьләрне патриотик тәрбияләү инфраструктурасын үстерү, матди-техник базаны камилләштерү.	2022-2024 ел саен	«Центр ВПР и ДПМ «Патриот», «Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ
4	Яшьләргә хәрби-патриотик, хәрби-спорт тәрбиясе буенча чаралар үткәрү.	2022-2024 ел саен	«Центр ВПР и ДПМ «Патриот», «Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ
5	Яшьләрне хокукый культура һәм гражданлык тәрбиясе буенча чаралар үткәрү.	2022-2024 ел саен	«Центр ВПР и ДПМ «Патриот», «Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ
6	Яшьләргә туган якны өйрәнү-тарихи тәрбия бирү буенча чаралар үткәрү. Туган якны өйрәнү эше буенча ижтимагый оешмалар чараларын һәм программаларын гамәлгә ашыру	2022-2024 ел саен	«Центр ВПР и ДПМ «Патриот», «Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ

			Туган якны өйрэнү музейе
7	Әфганстанда хәрби бурычын үтэгәндә һәлак булуыларга багышланган "Хәтер көне" үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ район хәрби комиссариаты, район ветераннар советы, Районның башкарма комитеты.
8	«Армиядә бер көн» исемле чаралар үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ район хәрби комиссариаты, район ветераннар советы, Районның башкарма комитеты.
9	Предприятиеләрдә, учреждениеләрдә, КФХларында жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр формироваиеләре отрядларын булдыру һәм арттыру.	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ Башкарма комитеты предприятиеләр, учреждениеләр житәкчеләре, КФХ башлыклары.
10	Патриотик жыр фестивальләрен үткәрү: "Солдатлар жырлаганда" «Шәһәр буйлап солдат килә»	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ район хәрби комиссариаты, район ветераннар советы, Район башкарма комитеты
11	Яшь патриотлар өчен профильле жәйге сменалар ачу. «Эзләнүләр алып бару отрядлары» оештыру һәм уздыру	2022-2024 ел саен	«Центр ВПР и ДПМ «Патриот», "Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе" МКУ, район башкарма комитеты.
12	Интернационалистлар һәм Эчке эшләр министрлығы хезмәткәрләре истәлегенә багышланган "Ватанны саклауга әзер" исемле кышкы һәм жәйге спартакиадалар үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ район хәрби комиссариаты, район ветераннар советы, Район башкарма комитеты

13	"Ажаган" хэрби-патриотик уены	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ район хэрби комиссариаты, район ветераннар советы, Район башкарма комитеты
14	Яшьләрне хэрби хезмәткә эзнрлүгә юнәлтелгән "Хэрби хезмәткә чакырылучылар көне" исемле чаралар үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ район хэрби комиссариаты, район ветераннар советы, Район башкарма комитеты
15	Яшь патриотлар слетын оештыру һәм үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ район хэрби комиссариаты, район ветераннар советы, Район башкарма комитеты
16	«Хәтер» акциясен үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ район хэрби комиссариаты, район ветераннар советы, Район башкарма комитеты
17	Туган як тарихы һәм мәдәниятен яхшы белүгә конкурс оештыру.	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ туган якны өйрәнү музейе.

## 2 бүлек. Күзэтүчесезлекне һәм социаль тискәре күренешләрне профилактикалау

18	Клубларның эш юнәлешләрэн киңәйтү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ
19	Яшьләр арасында волонтерлык хәрәкәтен үстерү. Яшүсмерләр һәм яшьләр арасында наркотикка каршы эшчәнлек алып баручы яшьләр оешмаларын булдыруга һәм үстерүгә ярдәм итү.	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ
20	Түгәрәкләрдә, спорт секцияләрендә балаларның мәшгульлеген арттыру	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ, балигъ булмаганнар белән эшләү комиссиясе
21	Психоактив матдәләр куллануны профилактикалауга юнәлдерелгән чаралар үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ, алигъ булмаганнар белән эшләү комиссиясе
22	«Укучылар арасында тискәре күренешләрне профилактикалау» айлыгы үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ, балигъ булмаганнар белән эшләү комиссиясе
23	«Гаилә көне» үткәрү	2022-2024 ел саен	ЗАГС бүлеге, халыкны социаль яклау идарәсе «Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ
24	«Әниләр көне» үткәрү	2022-2024 ел саен	ЗАГС бүлеге, район хатын-кызлар ассоциациясе, «Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ "Мәдәният идарәсе" МКУ, халыкны социаль яклау идарәсе
25	Күзэтүчесез калуны профилактикалау темаларына укучылар арасында анкета үткәрү.	2022-2024 ел саен	балигъ булмаганнар белән эшләү комиссиясе, «Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ, балигъ булмаганнар белән эшләү комиссиясе
26	Алкогольгә каршы пропаганда, венерик авыруларны профилактикалау, СПИД, гаилә тәрбиясе һәм хокукый мәсьәләләр буенча әдәбият стендларын булдыру һәм яңарту	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләрә һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ, балигъ булмаганнар белән эшләү комиссиясе, үзәк китапханә, авыл китапханәләре, «МРҮХ» ДАССУ

27	Куркыныч төркемдәгеләргә балалар секцияләренә һәм түгәрәкләренә бушлай йөрү өчен шартлар тудыру	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ, балигы булмаганнар белән эшләү комиссиясе
28	Районның эчке эшләр органнары һәм сәламәтлек саклау органнарының алкогольизм, наркомания белән авырчыларны иртә ачыклау һәм дөвалау буенча үзара хезмәттәшлеген гәмәлгә ашыру	2022-2024 ел саен	район эчке эшләр бүлгеге, "МРҮХ" ДАССУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ
29	"Сәламәт яшәү рәвешенә ӘЙЕ!" акциясе	2022-2024 ел саен	Программада катнашучыларның барысы да
30	Балалар майданчыкларында тренерларның шефлыгын оештыру	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Камские зори» социаль приюты
31	Социаль ятимнәр һәм күзәтүчесез балалар өчен спорт учреждениеләре һәм яшьләр сәясәте учреждениеләре каршында шөгыйльләнү өчен мөмкинлекләр тудыру	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ
32	Наркоманияне профилактикалау, наркотик чараларны медицинадан тыш куллануга юл куйган затларны дөвалау һәм социаль реабилитацияләү буенча уздырыла торган чараларның нәтижәлелеген анализлау	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ Район хәрби комиссариаты, район ветераннар советы, район башкарма комитеты, "МРҮХ" ДАССУ

### **3 бүлек. Массакүләм яшьләр спортын үстерү.**

33	Массакүләм велоузышлар үткөрү	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ
----	-------------------------------	----------------------	---

### **4 бүлек. Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау**

34	«Без сәламәт яшәү рәвеше өчен» яшьләр һәм балалар оешмалары съездын үткөрү.	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ
35	«Без сәламәт яшәү рәвеше өчен» декадасын үткөрү	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ

### **5 бүлек. Яшьләрне мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру.**

36	Массакүләм мәгълүмат чаралары- матбугат, социаль челтәрләр һәм телевидение аша сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «МРҮХ» ДАССУ, «Менделеевск» МҮ
37	Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча яшьләр активы белән очрашулар үткөрү	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ
38	Яшьләр белән эшләү өлкәсендә кадрлар потенциалы торышын өйрәнү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ
39	Яшьләр белән эшләү учреждениеләре житәкчеләренә, хезмәткәрләренә квалификациясен күтәрү.	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ
40	Массакүләм мәгълүмат чаралары белән яшьләр формаларын пропагандалау һәм аларга ярдәм итү, яшьләрнең интеллектуаль һәм фәнни-техник үсешендә ярдәм итү максатында үзара хезмәттәшлек	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ, «Менделеевск» МҮ
41	Укучыларга һәм эшче яшьләргә ярдәм мәсьәләләре буенча гамәлдәге норматив-хокукый базаны камилләштерү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ

42	Балалар һәм яшьләр оешмаларына матди-техник ярдәм күрсәтү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ Район башкарма комитеты
----	---	----------------------	---

**6 бүлек. Талантлы яшьләргә ярдәм.**

43	«Яшьләр язы» яшьләр сәнгать ижаты фестивален үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ
44	Инвалид балалар ижат фестивальләрен, спорт ярышларын үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ, район инвалидлар жәмгыяте, «Камские зори» приюты
45	Авторлык жыры фестивале, рок-фестиваль, барда жырлары фестивале	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ
46	Район конкурсларын оештыру: «Алтын каләм» "Ел лидеры" «Йолдызлык» - "Һөнәре буенча иң яхшы"	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ Башкарма комитет
47	КВН буенча өлкән мәктәп укучылары һәм эшче яшьләр лигасын төзү	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ, КВН клубының ижтимагый оешмасы
48	КВН буенча шәһәр жыелмасын һәм ижтимагый хәрәкәтен булдыру	Апрель	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ, КВН клубының ижтимагый оешмасы
49	Рок-клуб ижтимагый хәрәкәтен булдыру	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ
50	«Районда яшьләр хәрәкәтен үстерү» мәсьәләсе буенча түгәрәк өстәлләр үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ, Башкарма комитет



51	Балалар ижаты күргәзмәләрен оештыру	2022-2024 ел саен	«Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ, Башкарма комитет
52	Бәйрәмнәр үткәрү: «Яшьләр көне» "Балаларны яклау көне" "Физкультура көне" "Ел нәтижәләре"	2022-2024 ел саен	«Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ «Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ, Башкарма комитет
53	Профильле сменаларда жәйге ялны оештыру. Менделеевск районнда жәйге ялны үстерү программасын эшләү.	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ, Башкарма комитет, «Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ
54	Район мәктәпләрен тәмамлаучылар өчен көзге бал, Студентлар көне үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ Башкарма комитет, «Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ

**7 бүлек. Яшь эшмәкәрләргә ярдәм күрсәтү һәм яшьләргә эшкә урнаштыруга ярдәм итү.**

55	«Яшь эшмәкәрләр» конкурсын оештыру һәм уздыру	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ, Башкарма комитет, «Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ
56	Районның авыл яшьләре арасында гаилә бизнесына ярдәм итү һәм аны үстерү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе «Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ
57	Гомуми белем бирү мәктәпләрен тәмамлаучылар белән һөнәри эш	2022-2024 ел саен	«Мәгариф идарәсе» МКУ, Халыкны эш белән тәмин итү үзәге
58	Менделеевск шәһәре активын булдыру. Яшьләр лидерлары форумын үткәрү	2022-2024 ел саен	«Яшьләр эшләре һәм спорт идарәсе» МКУ «Мәгариф идарәсе» МКУ «Мәдәният идарәсе» МКУ «Яшьлек» яшьләр үзәге» МБУ

